

УДК 378.046-021.66:37.07

DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2021.9-10.263597>

ORCID 0000-0001-91979573

ORCID 0000-0002-5844-3520

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Олена Костенко,

докторка технічних наук, професорка кафедри технології та обладнання переробних і харчових виробництв, проректорка з науково-педагогічної роботи Полтавського державного аграрного університету;

Тетяна Япринець,

кандидатка педагогічних наук, доцентка, начальник навчально-методичного відділу Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

У статті розкрито особливості застосування проєктного менеджменту в підготовці магістрів професійної освіти. Розглянуто теоретичні аспекти проєктного менеджменту як технології трансформації освіти. Обґрунтовано актуальність використання технології проєктного менеджменту у підготовці обраної категорії фахівців. Досліджено основні переваги проєктного підходу як методологічної основи трансформації професійної освіти, що дозволяє встановити баланс між академічними знаннями та практичними вміннями здобувачів вищої освіти.

Потрактовано «проєктний менеджмент» в освіті як управлінську діяльність викладача-менеджера, спрямовану на створення сприятливих умов розробки й виконання проєктів як специфічної професійної діяльності, зорієнтованої на короткострокову мету. Розглянуто соціально-культурне проєктування як інноваційну, творчу діяльність майбутніх викладачів професійної освіти, спрямовану на виявлення причин виникнення соціокультурних проблем, аналіз реального стану об'єкта, розробку шляхів і засобів досягнення проєктної мети. З'ясовано основні показники вільного володіння методами проєктного менеджменту: знання принципів і методів управління проєктом (планування, організація, складання графіків виконання, контроль за здійсненням етапів проєкту, управління просуванням для досягнення мети, відстеження результатів); досвід у галузі управління – застосування управлінських умінь створення команди та її діяльності для досягнення цілей організації, з урахуванням конкретних умов.

Проведено висновки щодо того, що зазначена технологія забезпечує позитивну динаміку рівнів професійної компетентності як здобувача вищої освіти, так і керівника освітньої програми та керівника закладу освіти. Це дає підстави для твердження, що успішність життєдіяльності закладу освіти, його конкурентоспроможність можна забезпечити, використовуючи методи проєктного менеджменту в підготовці майбутніх магістрів професійної освіти, а такий підхід сприятиме інноваційному розвитку закладів освіти в постійно змінюваному освітньому середовищі.

Ключові слова: магістр професійної освіти, професійна підготовка, проєктний менеджмент, проєкт, соціально-культурне проєктування.

Постановка проблеми. Трансформація умов функціонування освітніх закладів потребує від системи освіти України створення умов для відповідного розвитку інтелектуального потенціалу, що є вирішальним чинником для забезпечення її якості, доступності й ефективної діяльності. З урахуванням зазначеного, система освіти розвиватиметься в необхідному напрямі тільки тоді, коли враховуватиме попит і

пропозиції на освітні продукти й орієнтуватиметься на актуальні запити споживачів освітніх послуг та стан їх задоволення.

Одним із дієвих методологічних підходів, що забезпечує організацію ефективного функціонування закладів освіти вважаємо проєктний підхід в управлінні, який в умовах сьогодення є певною технологією, яка сприяє інноваційному розвитку кожного закладу. Проєктний підхід у підготовці майбутніх фахівців дає змогу встановити баланс між академічними знаннями та практичними вміннями, задовольнити прагнення особистості до вільного вибору діяльності з опорою на зацікавленість та особистісну значущість проблем, що вирішуються.

Один із провідних фахівців у галузі ефективного управління директор ТОВ «Аудитори проєкту» (Project Auditors LLC) Д. Гумц (Joy Gumz), дав образну характеристику сутності проєктного менеджменту: «Операційний менеджмент – це освітлення тунелю, стратегічний менеджмент забезпечує наявність світла в кінці тунелю, а проєктний менеджмент – це двигун поїзда, який рухає організацію вперед» (Gumz, 2010). Проєктний менеджмент у форматі ефективної діяльності та розвитку закладів освіти розглядається як системний механізм в управлінні ресурсами (Лук'янова, 2009). Таким чином, учені підкреслюють, що ефективне використання ресурсів для будь-якої організації – умова її сталого розвитку, конкурентоспроможності, показник грамотного менеджменту, запорука мінімізації витрат при прагненні максимального задоволення споживчого попиту.

За результатами досліджень, проведених останнім часом як в Україні, так і за її кордонами, більшість сучасних лідерів у політиці, бізнесі, освіті, мистецтві, спорті – люди, які володіють проєктним типом мислення, тобто вдало використовують технологію проєктного менеджменту. Це підтверджують статистичні дані: проєктний менеджмент є у 74 % організацій, 37 % виконуваних робочих процесах (Рихтер). У непростих умовах сьогодення провідними компетентностями сучасних фахівців вважають здатності: організувати професійну діяльність як проєктну, визначати далеку й найближчу перспективи; знаходити й залучати необхідні ресурси; накреслювати план дій і, здійснивши його, оцінювати ступінь досягнення цілей (Kravchenko, Bilyk, Onipko, Plachynda, Zavitrenko, 2021).

Аналіз джерел і публікацій. Проєктна діяльність стала актуальним об'єктом досліджень багатьох вітчизняних учених (О. Алейнікова, О. Боднар, В. Бондар, Л. Ващенко, І. Мазур, В. Маслов, І. Підласий, З. Рябова, А. Цимбалару); зарубіжні науковці – Arno Delhij, Rini van Solingen та Willy Wijnants, Д. Джонс, О. Заір-Бек, У. Кілпатрік, М. Ступницкая, Н. Яковлева та ін. – досліджували питання управління проєктами. Сутність проєктного менеджменту й інноваційний розвиток закладу освіти розглянуто в працях таких авторів, як О. Алейнікова, С. Бушуєв, Л. Ноздріна, Є. Матвишин, В. Морозов, Л. Пономаренко, О. Полотай, Ф. Фрейх, К. Рихтер та ін. Аналіз публікацій вищезгаданих авторів дає підставу стверджувати, що для забезпечення якості надання освітніх послуг доцільним і необхідним є використання технологій проєктного менеджменту; такий підхід забезпечить узгодження сучасних вимог суспільства, педагогічної теорії та практики, а головне – потреб споживачів освітніх послуг щодо якості освіти, що зумовлюють необхідний рівень надання освітніх послуг.

Особливості управління проєктами висвітлені в багатьох фахових працях. І. Підласий звертає увагу, що проєкт повинен мати чітку мету, ціль проєкту завжди є вирішення проблеми, але в кожному проєкті проблема буде іншою, неповторною (Підласий, 2004, с. 210). Л. Ващенко зазначає, що управління педагогічним проєктом є процесом цілеспрямованих змін, які відбуваються заздалегідь визначеними параметрами (цілі, завдання, людські та фінансові ресурси тощо, необхідна послідовність таких змін (Ващенко, 2003, с. 20). О. Івасів аналізує проєкт як сукупність дій та завдань, яким притаманні особливі відмінні риси: чітко визначені цілі, досягнення яких можливе одночасно з виконанням технічних, економічних та інших вимог; внутрішні та зовнішні

операційні взаємозв'язки, завдання, ресурси, що потребують жорстокої координації у процесі виконання проєкту; визначені терміни реалізації проєкту, ресурсна обмеженість; відносна новизна цілей проєкту, умов реалізації, неминучість конфліктних ситуацій тощо (Івасів, 2020). Управління проєктом також визначають як діяльність, спрямовану на реалізацію проєкту з максимально можливою ефективністю при заданих обмеженнях (часу, ресурсів, якості) кінцевих результатів проєкту, а також як процес управління людськими, фінансовими та матеріальними ресурсами протягом всього циклу здійснення проєкту за допомогою сучасних методів управління з метою успішного досягнення поставленої мети (Довгань, 2017; Мостенська, 2018, с. 14). Л. Ващенко вважає, що управління проєктом передбачає такі етапи: – передпроєктний – передбачає вивчення та аналіз існуючого стану об'єкту, що потребує змін; – власне проєкт – визначає основні ідеї, мету, низку заходів, терміни реалізації, критерії змін, механізми вивчення ефективності, фазове, матеріально-технічне та фінансове забезпечення; – планування (відоме в теорії менеджменту як сітьове планування) – передбачає розробку плану роботи поетапно: місячний, семестровий, річний план; – моніторинг якості проєкту – ставить за мету розробку та організацію системи вивчення його поточних результатів, математично-графічного оформлення, аналізу динаміки змін; – постпроєктний (заключний) – націлений на поширення набутого інноваційного досвіду та прогнозування (Ващенко, 2003, с. 20). Для здобувачів освіти проєкт – це можливість розкриття свого творчого потенціалу, діяльність, котра дозволяє проявити свої знання, вміння, презентувати свій результат на публіці; під час проєкту вирішують цікаві завдання, проблеми. Для викладача освітній проєкт – це можливість навчатись і розвивати свій інтелектуальний потенціал, специфічні вміння та навички проєктування.

Мета статті – розкрити особливості застосування проєктного менеджменту у підготовці магістрів професійної освіти.

Виклад основного матеріалу. Системний аналіз комплексу джерел із проблеми свідчить, що зарубіжні дослідники використовують термін «project management», що українською мовою автори тлумачать як «управління проєктами» чи «проєктний менеджмент», часто ототожнюючи ці поняття. Термін «проєкт» є в обох поняттях, тому проєктну діяльність мають на увазі і в управлінні проєктами, і в проєктному менеджменті.

Поняття «проєкт» має багато трактувань в освітньому менеджменті. Спільною характеристикою усіх визначень є те, що це поняття пов'язане з процесом створення якогось продукту через деталізований план, в якому з'ясовані всі системні характеристики управління проєктом (Зазуліна, 2007). Проєкт характеризується неповторністю умов, у яких здійснюється проєктна діяльність, таких як: унікальність визначеної мети; тимчасові фінансові, людські та інші обмеження; відмежування від інших намірів; специфічна для кожного проєкту організація його здійснення.

Головною відмінністю проєктного менеджменту від управління проєктами є об'єкт управління: в управлінні проєктами об'єктом управління розглядають проєкти, програми та портфелі проєктів (Управління проєктами, 2017), а в проєктному менеджменті, як і в менеджменті загалом об'єктом управління розуміють насамперед організацію у вигляді групи осіб, сформованої на довгостроковій основі для виконання певної діяльності та досягнення спільної мети (Проєктний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України, 2016). Суб'єкт менеджменту – менеджер, який здійснює управлінську діяльність стосовно співробітників, задіяних у проєкті, або всіх співробітників закладу, якщо йдеться про організацію, де проєктний підхід реалізується повсюдно. В управлінні проєктами суб'єктом завжди буде менеджер проєкту або керівник проєкту, тобто особа, що спеціально позиціонується; у проєктному менеджменті суб'єктом може бути менеджмент організації (топ-менеджмент, мідл-менеджмент та супервайзери), тобто, менеджери будь-якого рівня всередині організації та навіть власник бізнесу чи акціонери. Наступна відмінність проєктного менеджменту від управління проєктами – кінцева мета здійснюваної діяльності, оскільки мета управління проєктами чи проєктом – успішна реалізація проєкту, тобто досягнення результату у межах заданого

технічного завдання замовника. Ціль же проєктного менеджменту може розглядатися набагато ширше і виражати основну мету всієї проєктної організації (чи організації, яка прагне стати проєктною, впроваджуючи проєктний підхід) – отримання прибутку, досягнення сталого економічного становища тощо.

Різниця між управлінням проєктом та проєктним менеджментом існує і в часовому контексті: проєктна команда в рамках поняття «управління проєктами» створюється на чітко відведений час – до кінця проєкту, як тільки проєкт буде завершено, проєктна команда розпускається або розпочинає роботу над іншим проєктом. Проєктний же підхід у менеджменті передбачає певні стабільні організаційні структури, що створюють певне «ігрове поле» для діяльності та формування проєктних команд. Проєктний менеджмент пронизує всю організацію, виконуючи функцію, що забезпечує, успішну роботу низки проєктних команд, передбачає наявність зафіксованих документально (у наказах та розпорядженнях) алгоритмів та регламентів роботи, налагоджені бізнес-процеси виконання проєктних робіт.

На підставі вищевикладеного можна прийняти тлумачення терміну «Проєктний менеджмент в освіті» – як управлінської діяльності викладача-менеджера, спрямованої на створення сприятливих умов реалізації проєктів як специфічної професійної діяльності, зорієнтованої на короткострокову мету (Горбаченко, 2020). Відповідно до цього визначення акцентуємо підпорядкований характер проєктного менеджменту: якщо діяльність не спрямована на короткострокову мету, то для неї характерний процесний менеджмент; а у випадку особливої діяльності, спрямованої на забезпечення обмежених у часі досягнень, можна говорити про ознаки проєктного менеджменту в закладах освіти. Таким чином, розділяючи терміни «управління проєктами» та «проєктний менеджмент», магістр професійної освіти може здійснювати свої управлінські дії більш свідомо та цілеспрямовано; керуючи проєктом, він як менеджер впливає на ресурси, призначені для його реалізації, та на ресурси всієї організації. У рамках проєктного менеджменту можливо задіяти всіх учасників освітнього процесу, всі функціональні ланки для досягнення освітніх цілей.

Успішна реалізація основ проєктного менеджменту містить певні вимоги до майбутнього фахівця, який має бути готовим до організації проєктної діяльності, виконуючи такі функції: спрямовувати пошукову діяльність, координувати процес роботи над проєктом, підтримувати і заохочувати членів команди, допомагати їм, добре знати можливості, інтереси, бажання учнів або студентів, бути толерантним і креативним. У своїй майбутній професійній діяльності магістр професійної освіти мусить не лише ефективно навчати, а й через організацію навчання та власну поведінку сприяти розвиткові критичного й творчого мислення здобувачів освіти, сприяти становленню їх як громадян демократичної правової держави. Для цього варто дати майбутнім магістрам професійної освіти певний інформаційний та мотиваційний поштовх до роботи, продемонструвати зразки потрібних дій чи поведінки, виконати роль консультанта, допомогти критично оцінити й скоригувати хід виконання та результати проєкту, стати одним з його авторитетних співвиконавців. Викладач має «сприяти індивідуальній чи колективній роботі, створювати доброзичливу, сприятливу для роботи атмосферу, підтримувати співробітництво в робочій групі, стримувати неконструктивні суперечки й попереджати деструктивні конфлікти» (Перспективні освітні технології, 2000, с. 111). Магістри професійної освіти мають вільно орієнтуватися в міждисциплінарному середовищі, опанувати сучасні комунікативні інтерактивні методи, засвоїти демократичні цінності й упроваджувати їх у проєктну роботу з позицій толерантності та права здобувачів на вільний вибір освітньої траєкторії.

Зміст такої підготовки спрямовано на формування у майбутніх фахівців теоретичних знань і практичних навичок, що дозволяють проаналізувати економічні, освітні та соціально-культурні процеси, виявляти актуальні проблеми. Завданням професійної підготовки майбутніх магістрів як викладачів професійної освіти передбачено навчити здобувачів використовувати психологічні аспекти проєкт-менеджменту; створювати

проектну команду; аналізувати ефективність діяльності проектної команди; розподіляти обов'язки та повноваження між членами проектної команди, використовувати методи наукових досліджень та реалізовувати отримані знання й навички у конкретні проекти.

Наприклад, одним із поширених видів проектів у професійній діяльності викладачів професійної освіти є соціально-культурний проект. Засобами таких проектів вирішують найрізноманітніші соціально-культурні питання: рекреаційне обслуговування в районі, подолання підліткової злочинності, налагодження зв'язків з культурно-дозвіллевою інфраструктурою в місті; це і культурно-мистецькі акції та соціальні заходи, вдосконалення культурно-дозвілдової системи, реконструкція музейних аудиторій та організація спортивного майданчика тощо. Проектний менеджмент як технологія ефективного управління освітнім процесом обумовлюється тенденцією посилення соціальних функцій професійної культури, удосконаленням різних підсистем соціокультурного життєзабезпечення учасників освітнього процесу (рекреації, дозвілля, побутових послуг, самодіяльної творчості, домашнього побуту, охорони природи, культурної екології, суспільно-політичної активності).

Соціально-культурне проектування – це інноваційна, творча діяльність майбутніх магістрів як викладачів професійної освіти, спрямована на виявлення причин виникнення соціокультурних проблем, аналіз реального стану об'єкта, розробку шляхів і засобів досягнення проектної мети. Соціокультурне проектування здійснюється за допомогою відповідної технології і має на меті перетворення дійсності. Потенційні можливості проектного підходу у вирішенні соціально-культурних проблем полягають у можливостях: уявити ідеальну модель функціонування та розвитку закладу як соціокультурного об'єкта; змалювати реальні та перспективні завдання стосовно досліджуваного об'єкта; визначити механізми досягнення соціально-культурних цілей та їх взаємозв'язок; спроектувати новий образ та структуру соціально-культурного явища через відповідні програми; порівняти ідеально побудовані зразки розвитку закладу освіти з формами та етапами його реального функціонування.

Соціально-культурне проектування спирається на досягнення різних наук: соціології, педагогіки, психології, культурології, економіки та ін. Неабияке місце в соціокультурній проектній діяльності відводиться інформаційним технологіям. Інформаційна складова соціокультурних ініціатив визначає ступінь конкретизації проектного задуму. Інформаційні технології, використовувані у соціокультурному проектуванні, забезпечують доступ до інформації, пошук партнерів, розширення бази проекту, створення нових ресурсів.

Соціально-культурне проектування класифікують за різними напрямками діяльності, серед яких головними для менеджера професійної освіти є:

- проектування середовища, спрямованого на формування та вдосконалення соціокультурного простору (дозвіллевого, рекреаційного, соціального, освітнього, професійного); особливістю середовищного проектування є безпосередня єдність життєдіяльності людини та її професійного середовища;

- проектування виховних програм, метою якого є вирішення педагогічних завдань, соціалізація особистості, підготовка її до нових цінностей, розвиток її індивідуальності та творчих потенцій;

- проектування дозвіллевих та рекреаційних програм, спрямоване на організацію вільного часу, відпочинку з метою відновлення духовних та фізичних сил.

Актуальність оволодіння менеджерів професійної освіти основами соціально-культурного проектування обумовлена тим, що це проектування як окрема технологія має широку сферу застосування; її використовують у професіях соціального, культурологічного, психологічного, педагогічного спрямування. У цих професіях кінцевим результатом є проект, призначений для практичної реалізації. Оволодіння логікою та технологією соціокультурного проектування дозволяє ефективно здійснювати аналітичні, управлінські, консультаційні, прогностичні функції, а проектні технології забезпечують конкурентоздатність підготовлених фахівців на ринку праці. Таким чином,

застосування проектного менеджменту у процесі професійної підготовки майбутніх менеджерів професійної освіти – це спеціальна, концептуально обумовлена та технологічно забезпечена діяльність, спрямована на створення образу бажаної системи в майбутньому.

Процес проектування освітнього середовища закладу відбувається кількома етапами, до яких належать такі: стратегічне прогнозування, моделювання, планування, визначення ефективності й корекції проекту» (Калініна, Капустеринська, 2007, с. 24). Для магістрів професійної освіти це означає побудову цілісних систем управління процесом підготовки фахівців. Проект як система управління, за науковими позиціями О. Мармази, має вмещувати такі елементи: місце й значення даної системи в загальній системі управління навчальним процесом; системні властивості цього проекту, його функціональні можливості; основні компоненти системи; суб'єкти системи; ціннісно-нормативний компонент (система цінностей, принципів); місія, спрямованість, цілі; результативний компонент (продукти діяльності, кінцеві результати); змістовий компонент (зміст діяльності); технологічний компонент (методи, засоби діяльності); організаційний компонент (організаційна структура, форми організації); ресурсний компонент (ресурси, їх забезпечення); умови діяльності; прогностичний компонент (процес управління, організаційні механізми); зв'язки й відносини між компонентами системи; зв'язки й відносини з іншими системами (Мармаза, 2003, с. 54).

Для успішної реалізації освітнього проекту необхідними будуть такі умови: наявність значущої у творчому, дослідницькому плані проблеми; уміння викладача ставити ключові та тематичні запитання; практична значущість очікуваних результатів (публікація, постер, альманах тощо); самостійна робота студентів на занятті або поза ним; структурування змістової частини проекту (етапи, завдання, розподіл ролей тощо); використання дослідницьких методів; застосування комп'ютерних технологій (для пошуку інформації, спілкування з іншими учасниками проекту, створення кінцевого продукту проекту). Проект освітнього середовища може бути виділеною частиною освітньої програми, її окремим напрямом або розглядається як самостійна складова, спрямована на вирішення проблем професійної освіти. Такий проект характеризується цілеспрямованістю, цілісністю, обмеженістю в часі, комунікативністю, новизною та адаптованістю; підготувати та реалізувати його – означає вміння фахівця втілювати творчі задуми у практику; дослідити та проаналізувати проблеми функціонування закладу; провести будь-який професійний, культурний, освітній, дозвіллевий, еколого-просвітницький захід, попередньо сформулювавши його мету, завдання, шляхи їх досягнення у конкретній професійній ситуації.

Як нами вже зазначено, алгоритм освітнього проекту складається із формування задуму, планування й оформлення проекту, реалізації проекту, завершення проекту. Оточення проекту – це сукупність зовнішніх і внутрішніх чинників, що можуть позначитися на досягненні проектної мети, яке відповідає концентрації уваги на головній стратегії організації; консенсусу стосовно пріоритетності того чи іншого освітнього проекту; ефективнішому використанню ресурсів організації; забезпеченню відкритості процесу реалізації проекту та контрольного механізму оцінки його ефективності.

Механізм реалізації проектного менеджменту, як свідчить досвід підготовки майбутніх магістрів професійної освіти, містить п'ять основних компонентів:

- організація стимулювального енерго-інформаційного простору (предметного, соціокультурного, освітнього) для розвитку потенційних можливостей майбутніх фахівців;
- організація різноманітних видів діяльності як умова самореалізації кожного здобувача.
- забезпечення продуктивного спілкування як умови соціальної адаптації до освітнього середовища магістрів професійної освіти, формування позитивної «Я-концепції»;
- психолого-педагогічна підтримка вирішення здобувачами вищої освіти своїх проблем, допомога їм у самопізнанні, самооцінці, самовизначенні та самоактуалізації;
- підвищення професійної майстерності та проектної культури викладача, який є організатором в реалізації кожного проекту, усвідомлює свою соціальну відповідальність, постійно піклується про своє особистісне та професійне зростання.

Висновки. Отже, в сучасній професійній освіті основними показниками володіння менеджерами галузі методами проєктного менеджменту обрано: 1) знання принципів і методів управління проєктом (планування, організація, складання графіків виконання, контроль за здійсненням етапів проєкту, управління просуванням для досягнення мети, відстеження результатів); 2) досвід у галузі управління – застосування управлінських умінь організації діяльності проєктної команди для досягнення цілей організації, враховуючи конкретні умови. Не зважаючи на те, що в обставинах бурхливих перетворень, орієнтації суспільного життя на ринкові відносини проєктний менеджмент може стати чинником стабільності інноваційного розвитку закладу освіти, його тлумачать новітньою філософією управлінської діяльності. Водночас необхідно наголосити, що існує певна відмінність між проєктним менеджментом у бізнесі та проєктним менеджментом в освіті. По-перше, це пов'язано з метою використання. У сфері освіти мету проєкту формують на основі інтегрованого поєднання стратегічних вимог суспільства до закладу освіти із потребами зовнішніх споживачів освітніх послуг. По-друге, у руслі мотиваційного аспекту реалізацію проєкту в освіті підпорядковано внутрішнім аспектам мотивації. Крім того, існують певні переваги використання технологій проєктного менеджменту для інноваційного розвитку закладу професійної освіти, коли зазначена технологія забезпечує позитивний розвиток рівнів професійної компетентності як викладача, так і керівника освітньої програми та керівника освітнього закладу. Це дає підстави для твердження, що успішність життєдіяльності закладу освіти, його конкурентоспроможність можна забезпечити, використовуючи теорію і технології проєктного менеджменту у підготовці майбутніх фахівців. Саме реалізація особливості проєктного менеджменту сприятиме інноваційному розвитку закладів професійної освіти в постійно змінюваному освітньому соціокультурному середовищі країни.

ЛІТЕРАТУРА

- Вашенко, Л. (2003). Управління освітніми проєктами. В І. Г. Єрмаков (Ред.), *Метод проєктів: традиції, перспективи, життєві результати* (с. 30-37). Київ: Департамент.
- Горбаченко, С. А. (2020). *Проєктний менеджмент*. Одеса: НУ «ОЮА».
- Довгань, Л. Є., Мохонько, Г. А., & Малик, І. П. (2017). *Управління проєктами*. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського.
- Довгань, Л. Є. (2017). *Управління проєктами*. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського.
- Зазуліна, Л. В. (2006). *Педагогічні проєкти*. Кам'янець-Подільський: Абетка – НОВА.
- Івасів, О. В. (2020). Управління проєктами у закладі освіти. В В. П. Кравець, & Г. М. Мешко (Ред.), *Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі* (с. 50-57). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка.
- Калініна, Л. М., & Капустеринська, Т. Д. (2007). *Проєкт інноваційної школи: стратегічне планування, інноваціями*. Харків: Основа.
- Лук'янова, Л. (2009). Технологія організації проєктної діяльності. *Імідж сучасного педагога*, 10, 16-21.
- Мармаза, О. І. (2003). *Проєктний підхід до управління навчальним закладом*. Харків: Основа.
- Мостенська, Т. Л. (2018). *Управління проєктами*. Київ: Видавничий дім Кондор.
- Олійник, В. В., & Фрех, Ф. (Ред.). (2016). *Проєктний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України*. Київ.
- Підласий, І. П. (2004). *Практична педагогіка або три технології: інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти*. Київ: Слово.
- Рябова, З. В. (2013). *Наукові основи маркетингового управління в освіті*. Київ: Пед. думка.
- Сизоненко, Г. С. (Ред.). (2000). *Перспективні освітні технології*. Київ: Гопак.
- Gumz, J. (2010). *Project management is not project management is not project management*.

Paper presented at PMI® Global Congress 2010 – North America, Washington, DC. Newtown Square, PA: Project Management Institute. Retrieved from <http://www.pmi.org/learning/library/project-management-industry-based-constraints-6542>.

Kravchenko, L., Bilyk, N., Onipko, V., Plachynda, T., & Zavitrenko, A. (2021). Professional mobility of the manager of a secondary education institution as the basis of his or her self-development. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, 13(1), 417-430. Retrieved from <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/2534>.

REFERENCES

Dovhan, L. Ye., Mokhonko, H. A., & Malyk, I. P. (2017). *Upravlinnia proektamy [Project management]*. Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho [in Ukrainian].

Gumz, J. (2010). *Project management is not project management is not project management. Paper presented at PMI® Global Congress 2010 – North America, Washington, DC. Newtown Square, PA: Project Management Institute. Retrieved from <http://www.pmi.org/learning/library/project-management-industry-based-constraints-6542>.*

Horbachenko, S. A. (2020). *Proektnyi menedzhment [Project management]*. Odesa: NU «OIuA» [in Ukrainian].

Ivasiv, O. V. (2020). Upravlinnia proektamy u zakladi osvity [Project management in an educational institution]. In V. P. Kravets, & H. M. Meshko (Eds.), *Aktualni problemy upravlinnia zakladamy osvity v konteksti stratehii modernizatsii osvitnoi haluzi [Actual problems of management of educational institutions in the context of the strategy of modernization of the educational sector]* (pp. 50-57). Ternopil: TNPU im. V. Hnatiuka [in Ukrainian].

Kalinina, L. M., & Kapusterynska, T. D. (2007). *Proekt innovatsiinoi shkoly: stratehichne planuvannia, innovatsiiamy [Innovative school project: strategic planning, innovation]*. Kharkiv: Osnova [in Ukrainian].

Kravchenko, L., Bilyk, N., Onipko, V., Plachynda, T., & Zavitrenko, A. (2021). Professional mobility of the manager of a secondary education institution as the basis of his or her self-development. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, 13(1), 417-430. Retrieved from <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/2534>.

Luk'ianova, L. (2009). Tekhnolohiia orhanizatsii proektnoi diialnosti [Technology of organization of project activity]. *Imidzh suchasnoho pedahoha [The image of a modern teacher]*, 10, 16-21 [in Ukrainian].

Marmaza, O. I. (2003). *Proektnyi pidkhid do upravlinnia navchalnym zakladom [Project approach to educational institution management]*. Kharkiv: Osnova [in Ukrainian].

Mostenska, T. L. (2018). *Upravlinnia proektamy [Project management]*. Kyiv: Vydavnychiy dim Kondor [in Ukrainian].

Oliinyk, V. V., & Frekh, F. (Eds.). (2016). *Proiektnyi menedzhment dlia innovatsiinoho rozvytku osvitnikh orhanizatsii Ukrainy [Project management for innovative development of educational organizations of Ukraine]*. Kyiv [in Ukrainian].

Pidlasyi, I. P. (2004). *Praktychna pedahohika abo try tekhnolohii: interaktyvnyi pidruchnyk dlia pedahohiv rynkovoii systemy osvity [Practical pedagogy or three technologies: an interactive textbook for teachers of the market education system]*. Kyiv: Slovo [in Ukrainian].

Riabova, Z. V. (2013). *Naukovi osnovy marketynhovoho upravlinnia v osviti [Scientific foundations of marketing management in education]*. Kyiv: Ped. dumka [in Ukrainian].

Syzonenko, H. S. (Ed.). (2000). *Perspektyvni osvitni tekhnolohii [Promising educational technologies]*. Kyiv: Hopak [in Ukrainian].

- Vashchenko, L. (2003). Upravlinnia osvithimy proektamy [Management of educational projects]. In I. H. Yermakov (Ed.), *Metod proektiv: tradytsii, perspektyvy, zhyttievi rezultaty* [Project method: traditions, perspectives, life results] (pp. 30-37). Kyiv: Departament [in Ukrainian].
- Zazulina, L. V. (2006). *Pedahohichni proekty* [Pedagogical projects]. Kam'ianets-Podilskyi: Abetka – NOVA [in Ukrainian].

FEATURES OF PROJECT MANAGEMENT USAGE IN THE COURSE OF TRAINING MASTERS OF PROFESSIONAL EDUCATION

Olena Kostenko,

Doctor of Technical Sciences,
Vice-rector for Scientific and Pedagogical Work,
Professor of the Department of Technology and Equipment of Processing and
Food Production, Poltava State Agrarian University;

Tatiana Yaprynets,

Candidate of Pedagogical Sciences, associate professor, head of the educational and
methodological department Poltava National Pedagogical University
named after V. G. Korolenko

The article reveals the peculiarities of project management usage in the course of master of professional education training. The theoretical aspects of project management as a technology of education transformation are considered. The relevance of using project management in the course of the selected category of specialist training is substantiated. The main advantages of the project approach as a methodological basis for the transformation of professional education, which allows establishing a balance between academic knowledge and practical skills of higher education graduates, have been studied.

«Project management» in education is interpreted as a managerial activity of a teacher-manager, aimed at creating favorable conditions for the development and implementation of projects as a specific professional activity oriented toward a short-term goal. Social and cultural design is considered an innovative, creative activity of future teachers of professional education, aimed at identifying the causes of socio-cultural problems, analyzing the actual state of the object, and developing ways and means of achieving the project goal. The key indicators of fluency in project management methods are determined as follows: knowledge of the principles and methods of project management (planning, organization, drawing up execution schedules, control over the implementation of project stages, management of progress to achieve the goal, tracking results); experience in the field of management, namely the application of management skills in creating a team and its activities to achieve the organization goals, taking into account specific conditions.

Conclusions have been made that the specified technology provides positive dynamics for the levels of professional competence of higher education seekers, the head of the educational program, and the head of the educational institution. It gives grounds for the assertion that the success and competitiveness of the educational institution can be ensured by using project management methods in the course of training future masters of professional education. This approach will contribute to the innovative development of educational institutions in a constantly changing educational environment.

Keywords: *master of professional education, professional training, project management, project, social and cultural design.*

Надійшла до редакції 05.07.2021 р.